

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: vedoucího

Práci hodnotila: Mgr. Jitka Paitlová, Ph.D.

Práci předložila: Dominika Volfová

Název práce: Pravá rétorika v Platónově dialogu *Faidros*

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce – „identifikovat jednotlivá pravidla pravé rétoriky ve druhé polovině dialogu *Faidros* a jejich následná aplikace na tři řeči z první poloviny dialogu“ (s. 1) – se podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka v práci nejprve uvádí antickou rétoriku do obecného historického, společenského a politického kontextu. Všímá si hlavních aspektů rétoriky, jako je přesvědčování, řešení sporů, veřejné diskuze. Zdůrazňuje zejména agonistický charakter a rétorické styly či takzvané slovní taktiky, které lze rozpoznat už u Homéra. Ty, kteří ovládají umění rétoriky, označuje za sofisty, zmiňuje Gorgiu a Prótagoru. Jako nejslavnějšího rétora klasického období a Platónova současníka uvádí Isokrata, o němž poněkud přemrštěně tvrdí, že z rétoriky udělal „formální vědu“ (s. 7). Poukazuje na zájem rétorů spíše o politiku či situační etiku, nežli obecnou pravdu, jako je tomu ve filosofii. Poté se obrací k Platónovi, konkrétně pak k jeho dialogu *Faidros*, kde je z filosofického pohledu vznesen nárok na pravou rétoriku, která je odlišná od té běžné. Zásadní otázkou zbylého výkladu se pro autorku stává otázka po konkrétních normách či kritériích takové pravé rétoriky. Přitom si autorka stanovuje jasný argumentační postup, kdy chce na základě analýzy diskuze Sókrata s Faidrem z druhé poloviny dialogu nalézt tato kritéria a posléze je aplikovat na tři řeči zaznamenané v první části dialogu. Toto zajímavé, ale zároveň poměrně náročné interpretační hledisko se autorce daří víceméně naplnit. Nejprve identifikuje pět pravidel, která by měla pravá rétorika splňovat: 1. zohlednit formální krásu jako úměrnost řeči, 2. zaměřit se na přirozenost duše, 3. dbát krásy s ohledem na dobro, 4. znát všechna fakta, a tedy pravdu, 5. rozpohybovat duše správným směrem. Poté autorka vykládá tři řeči z první části dialogu, hodnotí je na základě těchto pěti pravidel a dochází k závěru, že Faidrova/Lysiova řeč nesplňuje ani jedno z pravidel, první Sókratova řeč je sice z formálního hlediska v pořádku, avšak zbylá pravidla splňuje jen zdánlivě, konečně Sókratova *palinódie* všech pět pravidel splňuje a může být tedy „vzorem pro správné řečnictví“ (s. 2). V poslední části práce jsou pak zmíněny 3 příklady, které mají napomoci definovat *techné* rétoriky, zůstávají však poněkud trčet a zasloužily by lépe rozvést a dát do souvislosti s předchozím výkladem.

Práci by obecně prospělo více přímých citací z dialogu *Faidros*, které by demonstrovaly autorčiny samostatné závěry, které se neopírají o sekundární zdroje. Zejména 3., 4. a 5. pravidlo na s. 11-13 postrádají ukotvení v textové evidenci a o něco více jsou vysvětlena až v rámci jejich aplikace na třetí řeč (s. 24-26). Nutno ovšem podotknout, že tam, kde autorka čerpá ze sekundárních zdrojů, daří se jí nalézt zajímavé pohledy. Za všechny lze vyzdvihnout zejména položení otázky praktického uplatnění pravé rétoriky, která zohledňuje obecně filosofické pravdy, v porovnání s běžnou rétorikou, která se zaměřuje řešení na bezprostředních problémech (s. 6); Dále například je postřeh na s. 18 o náznacích zdánlivé pravdy v Sókratově první řeči.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je poměrně kultivovaný. V práci se nachází jen málo překlepů a jedna hrubá chyba (s. 18). Autorka v celé práci nahodile střídá psaní slova filosofie/filozofie, což se často vyskytuje i v rámci jedné stránky.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce působí velmi dobrým dojmem. Autorka docházela na konzultace, avšak její práci by prospělo více času, což se nejzřetelněji projevuje v poslední části, která není příliš zasazena do kontextu předchozí argumentace. Věřím, že i tato centrální argumentace by časem navíc získala pregnantnější a systematictější ráz. Dále by textu prospěla pečlivější práce s odkazy a citacemi konkrétních pasáží z dialogu *Faidros*. Na druhou stranu je třeba podotknout, že se autorka pokusila o zajímavý a poměrně originální interpretační počín, který se jí podařilo zasadit i do obecnějšího kontextu, a to vše doprovodila zajímavými postřehy z především cizojazyčných sekundárních zdrojů.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Vysvětlete Vaše tvrzení ze s. 28, že „rétorova zdatnost je však o to větší, vzbuzuje-li v duších přesvědčení klamná, která odvádějí od pravdy“, zejména v souvislosti s problémem slučitelnosti ctnosti s voděním duší a přesvědčováním.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): VELMI DOBŘE

Datum: 9.5.2017

Podpis:

